

Nr 249.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrad disposition av anslagsmedel till uppförande av säkerhetsanstalt för förvarade och internerade samt ny sinnessjukavdelning inom fångvården, m. m.; given Stockholms slott den 13 april 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. G. Westman.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 13 april 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, FORSLUND, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartementen anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman:

Fjolårets riksdag beslöt med bifall till ett av Kungl. Maj:t i proposition (nr 220) framlagt förslag, att egendomen Hall i Östertälje socken skulle enligt vissa mellan statsverket och egendomens ägare, föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina, gällande överenskommelser förvär-

vas för statsverkets räkning samt att å egendomen skulle, i huvudsaklig överensstämmelse med förslag av fångvårdsstyrelsen i skrivelse den 12 februari 1938, uppföras en säkerhetsanstalt för förvarade och internerade samt ny sinnessjukavdelning inom fångvården. I enlighet med Kungl. Maj:s förslag i samma proposition beslöt riksdagen därjämte att till *Uppförande av säkerhetsanstalt för förvarade och internerade samt ny sinnessjukavdelning inom fångvården* för budgetåret 1938/39 under rubrik Statens allmänna fastighetsfond anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor (jfr riksdagens skrivelse nr 291).

Till företagets fullföljande har Kungl. Maj:t i innevarande års statsverksproposition (kapitalbudgeten, bilaga 1, punkten 1) föreslagit riksdagen att till nyss angivet ändamål för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 2,275,000 kronor. Härav äro 2,250,000 kronor avsedda att användas till byggnadsarbeten, medan återstoden motsvarar den del av köpeskillingen för egendomen Hall, som överstiger nuvarande ägarens kapitalskuld till statsverket.

Det i 1938 års riksdagsbeslut återopade förslaget avsåg bland annat beredande av bostäder till personal vid anstalten. Bostäderna skulle delvis inrymmas i redan förefintliga byggnader; i viss utsträckning skulle bostadsbehovet tillgodoses genom nybyggnader. Omfattningen och kostnaden för dessa nybyggnader beräknades på följande sätt:

2 lägenheter om 4 rum och kök å kronor 28,000	kronor 56,000
4 » » 3 » » » » » 21,000	» 84,000
3 » » 2 » » » » » 16,000	» 48,000.

I de sålunda beräknade kostnadsbeloppen ingingo icke kostnader för ledningar, avlopp m. m.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 27 mars 1939 dagtecknad skrivelse har *fångvårdsstyrelsen* meddelat, att möjlighet numera yppat sig att anskaffa bostäder för anstaltspersonalen genom inköp av den intill Hall belägna, Östertälje kommun tillhöriga fastigheten Tysslinge 1^s, jämväl benämnd Tunmanstorpet nr 1, i Östertälje socken, vilken fastighet för närvarande användes till ålderdomshem. Rörande beskaffenheten av denna fastighet — vilken är gravationsfri — anför fångvårdsstyrelsen i sin skrivelse:

Fastigheten — — — har en areal av 12,000 kvm. och gränsar till egendomen Hall; avståndet från fastigheten till den å Hall befintliga s. k. Hågakolonien, avsedd att användas såsom sinnessjukavdelning, uppgår till omkring 500 m. Å fastigheten Tysslinge 1^s äro uppförda ett större och ett mindre bostadshus samt ett uthus. Det större bostadshuset omfattar 2 våningar, av vilka bottenvåningen inrymmer 6 rum och kök, badrum, w.-c., garderober, serveringsrum och glasveranda. I övre våningen finnas 5 rum, hall, torrklosett, garderober och altan. Rummen äro försedda med kakelugnar. Det mindre bostadshuset består av en våning om ett rum och kök, garderob, veranda och vind. I rummet finnes kakelugn. Båda bostadshusen äro försedda med elektriskt ljus, vatten och avlopp.

Uthusbyggnaden är uppförd i en våning och innehåller vedbodar, verk-

stadsbod, tvättstuga och torrklosetter. I byggnaden finnas ledningar för vatten och avlopp.

Å fastigheten finnas dessutom 3 källare, av vilka en för hydrofor och elektrisk motor, samt 2 brunnar.

Samtliga byggnader befinna sig i gott skick.

Fastigheten är enligt den senast verkställda taxeringen taxerad till 30,000 kronor. Enligt ett av byggnadsingenjören Sven Eliasson i Södertälje den 21 november 1938 upprättat värderingsinstrument torde emellertid värdet av fastigheten med därå befintliga byggnader, källare och brunnar kunna uppskattas till 45,700 kronor exklusive lösa inventarier.

Fångvårdsstyrelsen har företett en av Östertälje sockens kommunalnämnd den 22 januari 1939 avlåten skrivelse, däri nämnden till styrelsen salubjudit ifrågavarande fastighet för ett pris av 30,000 kronor. I anbudet innefattas icke inventarier, ej heller kommunens andelar å sammanlagt 350 kronor i ortens elektriska distributionsförening. — Enligt ritningar, upprättade av styrelsens biträdande arkitekt G. Birch-Lindgren, skulle genom vissa ändringar och reparationer följande bostadslägenheter kunna inredas i det större bostadshuset å fastigheten, nämligen 3 lägenheter om 2 rum och kök samt 1 lägenhet om 3 rum och kök. Kostnaden härför skulle enligt av Birch-Lindgren verkställda beräkningar uppgå till 29,000 kronor.

I sin skrivelse framhåller fångvårdsstyrelsen, under åberopande av nämnda köpeanbud och kostnadsberäkningar, att den sammanlagda kostnaden för de ifrågavarande fyra bostadslägenheterna skulle — fränsett relativt obetydliga utgifter för lagfart och övertagande av andelar i den elektriska distributionsföreningen — uppgå till 59,000 kronor. Styrelsen har funnit, att detta belopp med omkring 22,000 kronor understiger den beräknade kostnaden för nybyggnad av bostäder i motsvarande omfattning, samt att det ifrågasatta köpet jämväl i andra avseenden skulle vara till fördel för det allmänna. Härutinnan anför styrelsen närmare:

Enligt de kostnadsberäkningar, styrelsen framlagt i sin förutnämnda skrivelse den 12 februari 1938, skulle kostnaderna för nybyggnad av motsvarande antal bostadslägenheter uppgå till sammanlagt 81,000 kronor, fördelade på följande sätt: en lägenhet om 2 rum och kök 16,000 kronor eller för 3 dylika lägenheter tillhopa 48,000 kronor, en lägenhet om 3 rum och kök 21,000 kronor samt för erforderliga ledningar, avlopp m. m. 12,000 kronor.

Genom inköp av fastigheten Tysslinge 1⁸ skulle följaktligen kostnaderna för ifrågavarande 4 bostadslägenheter kunna nedbringas med omkring (81,000 — 59,000) 22,000 kronor. Ett förvärv av fastigheten måste därför betraktas såsom ekonomiskt förmånligt för statsverket. Härtill kommer, att genom inköp av fastigheten, som har ett jämväl ur fångvårdens synpunkt utmärkt läge, bostadsbehovet för personal å den nya anstalten å Hall skulle kunna tillgodoses avsevärt snabbare än enligt de ursprungliga beräkningarna.

Styrelsen vill samtidigt påpeka, att det kan visa sig nödvändigt att, i avsaknaden på färdigställande av logementsbyggnaden nr 2 vid ungdomsanstalten å Skenäs, under någon kortare tid använda fastigheten Tysslinge 1⁸ för att tillgodose det ökade utrymmesbehovet vid den för närvarande till Håga förlagda ungdomsanstalten.

På grund av det anförda hemställer fångvårdsstyrelsen om medgivande, att för inköp av fastigheten Tysslinge 1^s samt för inredande där av bostäder åt personal vid fångvårdens anstalt å egendomen Hall i huvudsaklig överensstämmelse med styrelsens i förevarande skrivelse framlagda förslag må anlitas vederbörande å kapitalbudgeten under rubrik Statens allmänna fastighetsfond anvisade reservationsanslag för uppförande av säkerhetsanstalt för förvarade och internerade samt ny sinnessjukavdelning inom fångvården.

I utlåtande den 21 mars 1939 har *byggnadsstyrelsen* förklarat sig finna den för fastigheten Tysslinge 1^s begärda köpeskillingen å 30,000 kronor skäliga samt icke heller ha något att erinra vare sig mot det av Birch-Lindgren upprättade förslaget till ombyggnad och modernisering av fastighetens huvudbyggnad eller beträffande de härför beräknade kostnaderna, 29,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Enligt den av fångvårdsstyrelsen i ärendet förebragta utredningen — vars tillförlitlighet bestyrks genom byggnadsstyrelsens utlåtande — skulle genom förvärvet av fastigheten Tysslinge 1^s samt dennas utnyttjande på förslaget sätt totalkostnaden för den nya säkerhetsanstaltens anordnande kunna nedbringas med ett icke obetydligt belopp. Den å fastigheten belägna huvudbyggnaden, som enligt förslaget skulle inredas till personalbostäder, är visserligen icke ny men har, enligt vad som upplysts, ombyggt för omkring tolv år sedan och uppgives vara i gott skick. De bostadslägenheter, vilka efter den nu ifrågasatta ombyggnaden skulle stå till buds, bliva modernt inredda och synas fylla skäliga anspråk på bekvämlighet.

Med hänsyn till de fördelar som skulle stå att vinna genom den föreslagna anordningen har jag funnit mig böra tillstyrka bifall till fångvårdsstyrelsens framställning. Frågan härom bör underställas riksdagen.

Som följd av den beräknade besparingen lärer det till anstaltsbyggets fullbordande avsedda anslagsbelopp, varom framställning gjorts i årets statsverksproposition, böra nedsättas med 20,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte

dels föreslå riksdagen medgiva att för inköp av den Östertälje kommun tillhöriga fastigheten Tysslinge 1^s, jämväl benämnd Tunmanstorpet nr 1, i Östertälje socken samt för inredande där av bostäder åt personal vid fångvårdens anstalt å egendomen Hall i huvudsaklig överensstämmelse med fångvårdsstyrelsens förslag i skrivelse den 27 mars 1939 må tagas i anspråk å kapitalbudgeten under rubrik Statens allmänna fastighetsfond anvisat reservationsanslag för uppförande av säkerhetsanstalt för förvarade och internerade samt ny sinnessjukavdelning inom fångvården,

dels ock — med ändring av Sin i årets statsverksproposition, kapitalbudgeten, bilaga 1, Statens allmänna fastighetsfond, under punkten 1 gjorda framställning — föreslå riksdagen att till *Uppförande av säkerhetsanstalt för förvarade och internerade samt ny sinnessjukavdelning inom fångvården* å kapitalbudgeten för budgetåret 1939/40 under rubrik Statens allmänna fastighetsfond anvisa ett *reservationsanslag* av 2,255,000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sigrid Linders.